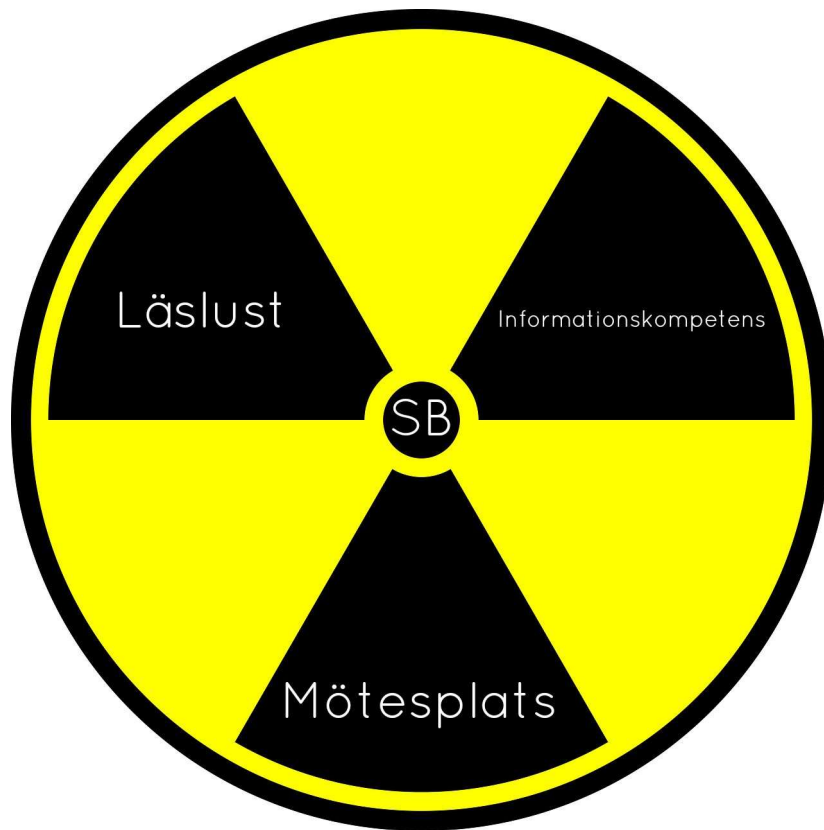

Skolbiblioteksplan

För Älvdalens kommun 2020-2022

Skolbiblioteksplan 2020–2022 Kärnkraften i skolbiblioteken

Skollag (2010:800)

36 § Eleverna i grundskolan, grundsärskolan, specialskolan, sameskolan, gymnasieskolan och gymnasiesärskolan ska ha tillgång till skolbibliotek.

Lgr11

”Utbildning och fostran är i djupare mening en fråga om att överföra och utveckla ett kulturarv – värden, traditioner, språk, kunskaper – från en generation till nästa.

Eleverna ska kunna orientera sig i en komplex verklighet, med ett stort informationsflöde och en snabb förändringstakt. Studiefärdigheter och metoder att tillägna sig och använda ny kunskap blir därför viktiga. Det är också

*nödvändigt att eleverna utvecklar sin förmåga att kritiskt granska fakta och förhållanden och att inse konsekvenserna av olika alternativ.
Språk, lärande och identitetsutveckling är nära förknippade. Genom rika möjligheter att samtala, läsa och skriva ska varje elev få utveckla sina möjligheter att kommunicera och därmed få tilltro till sin språkliga förmåga.*

Skolans mål är att varje elev

- *kan göra och uttrycka medvetna etiska ställningstaganden grundade på kunskaper om mänskliga rättigheter och grundläggande demokratiska värderingar samt personliga erfarenheter,*
- *respekterar andra människors egenvärde,*
- *tar avstånd från att människor utsätts för förtryck och kränkande behandling, samt medverkar till att hjälpa andra människor,*
- *kan leva sig in i och förstå andra människors situation och utvecklar en vilja att handla också med deras bästa för ögonen.*

Utifrån Lgr11 (grundskolans läroplan) så har skolbiblioteket i Älvdalens kommun tre centrala begrepp, dessa är läslust, informationskompetens och mötesplats.

Läslust innebär att alla elever i skolan oberoende av deras förutsättningar ska hitta läsning som passar just dem. Alla barn är lika mycket värda och alla har rätt att hitta sig själv i biblioteket.

Skolbiblioteket ska verka för att alla barn ska hitta passande litteratur i passande form och därigenom främja det livslånga läsandet.

Genom att erbjuda bokprat och boksamtal, t.ex. i samarbete med folkbiblioteket och dess läsprojekt ska eleverna lockas att prova nya genrer, mer avancerad läsning och även utveckla sitt läsande och sina tankar om läst text och själva läsandet.

Genom skolbiblioteket ska skolans elever få tillgång till läsning både i skolan och på fritiden för att utjämna elevernas "litterära hemförhållanden".

Böcker i skolan

Eleverna i åk 2, 5 & 8 får bokprat då skolbibliotekarien tipsar om böcker i olika genrer och svårighetsgrader. Bokpratet kan vara temastyrt beroende på vad som händer i skolan eller om det t.ex. är en del av folkbibliotekets läsprojekt.

Bokpratet ska entusiasmera eleverna till vidare läsning.

Utvecklingsområden

Skolbibliotekens mediesamlingar

Boksamtal och bokprat

Utvecklingsprojekt 2020–2022

Utöka skolbibliotekens samlingar, främst med böcker för barn med läsnedsättning samt böcker på andra språk än svenska.

Gallra och uppdatera bokpratsdepån för att kunna locka eleverna till läsning med nya böcker, skrivna i deras egen tid.

Etablera ytterligare kontakt med berörda lärare för att få till fler bokprat i klasserna.

Informationskompetens innebär att alla elever ska utveckla sin förmåga att söka, värdera och använda information. Alla elever ska under varje stadie i grundskolan få undervisning i informationssökning, källkritik och bibliotekskunskap, detta för att ge dem verktyg som ska hjälpa dem navigera i informationsflödet de möter varje dag både i skolan och på fritiden.

Informationssökning, källkritik och bibliotekskunskap i grundskolan

Förskoleklass

Eleverna besöker biblioteket för en genomgång av biblioteket. Eleverna vet vad ett bibliotek är, hur man lånar och lämnar och vad som är skillnaden mellan skönlitteratur och fakta.

Åk. 3

Genomgång av bibliotekets faktaavdelning (barn och vuxen), vad ett uppslagsverk är och hur det fungerar samt en introduktion till SAB.

Eleverna får en introduktion till hur man söker och värderar källor på nätet (informationssökning och källkritik).

Eleverna vet var böcker för barn resp. vuxna står, de har viss förståelse om hur SAB fungerar och de kan slå i uppslagsverk som passar deras ålder.

Åk 6

Eleverna får en genomgång i hur bibliotekets katalog fungerar och hur den är kopplad till hyllorna.

Eleverna får en mer djupgående genomgång av informationssökning på nätet, hur man värderar källor och information.

Eleverna kan självständigt ta fram enklare fakta både på nätet och bland fysiskt material samt kan själva orientera sig bland bibliotekets faktaböcker.

Eleverna förstår skillnaden mellan källa och kanal, att olika avsändare kan ha olika syfte och tillförlitlighet. Eleverna förstår risker och fördelar med att informationssöka på nätet. Eleverna förstår hur man gör en enkel källhänvisning.

Åk 9

Eleverna får repetition och genomgång i bibliotekskunskap samt fördjupning i informationssökning och källkritik.

Eleverna kan självständigt leta fram fakta både på nätet och bland fysiskt material, slå i uppslagsböcker samt självständigt orientera sig i biblioteket.

Eleverna kan söka, värdera och använda information.

Eleverna får genomgång i hur man citerar och hur man skriver källhänvisningar.

Eleverna kan komma fram till och använda sökord. Eleverna kan citera text samt göra källhänvisningar.

Utvecklingsområden

Samarbete mellan lärare och skolbibliotek

Kontinuerligt skapa nytt lektionsmaterial för alla klasser

Utvecklingsprojekt 2020–2022

Etablera ytterligare kontakt med berörda lärare för att få till fler lektioner i informationssökning/källkritik.

Utveckla skolbibliotekens samlingar av faktaböcker för att göra informationssökning i biblioteket mer effektivt.

Hitta fler samarbetsområden med lärare i andra ämnen än svenska.

Skapa utbildningsmaterial för SAB.

Hitta fler samarbetsområden med lärare i andra ämnen än svenska.

Mötesplats innebär att eleverna genom skolbiblioteket inte bara ska träffa människor i realtid utan även, genom böcker och annan media, möta människor i historien och i kulturen och därigenom till viss del förstå varför samhället idag ser ut som det gör.

Utifrån bibliotekets resurser ska eleverna kunna ta del av andra människors liv och vardag, läsandet ska ge insikt om människors likheter och skillnader samt utveckla elevernas empati och respekt för andra människor.

Mötesplatsen är även det fysiska och virtuella rummet. Alla skolor har skolbibliotek, även om utrymmet och samlingarna skiftar i storlek och form.

Det virtuella rummet består av ett Facebook-konto (Älvdalens skolbibliotekarie), ett instagram-konto (skolbibliotekarien) samt varje skolas egen webb-katalog. Eleverna kan även använda elib för lån av e-böcker och appen Biblio för lån av ljudböcker.

De olika skolbibliotekens bemanningstider

Idre Strandskolan måndagar jämna veckor kl. 09:00-13:50.

Särna Buskoviuskolan måndagar ojämbna veckor kl. 09:00-13:00.

Rots skola torsdagar kl. 08:00-13:00.

Älvdalsskolan tisdagar och onsdagar kl. 08:00-12:00.

Utvecklingsområden

Skolbibliotekens fysiska lokaler

Skolbibliotekens virtuella rum

Skolbibliotekens samlingar

Utvecklingsprojekt 2020–2022

Utveckla och göra skolbibliotekens fysiska lokaler mer välkomnande och trevliga att vara i.

Utveckla arbetet med sociala medier.

Utveckla samlingen med böcker om icke-normativa personer, böcker på andra språk än svenska, lättläst och andra former av böcker (t. ex. noveller och grafiska romaner).

Samarbete

Skolbibliotekarierna i Ovansiljan samlas några gånger per år och pratar om skolbibliotekarieyrket, hjälper varandra och delar information. Vi har även kontakt via mail och telefon och stöttar varandra i arbetet.

Skolbibliotekarierna i Dalarna träffas en gång per år för att hålla kontakten samt prata om ett aktuellt ämne.

Styrdokument

Lgr11

http://www.skolverket.se/om-skolverket/publikationer/visa-enskild-publikation?_xurl_=http%3A%2F%2Fwww5.skolverket.se%2Fwtpub%2Fws%2Fskolbok%2Fwtpubext%2Ftrycksak%2FRecord%3Fk%3D2575

Skollag (2010:800)

http://www.riksdagen.se/sv/Dokument-Lagar/Lagar/Svenskforfattningssamling/Skollag-2010800_sfs-2010-800/?bet=2010:800#K2

Ordlista

Lgr11 = Läroplan för grundskolan antagen 2011

SAB = bibliotekets klassifikationssystem

Legimus = samling av talböcker för människor med läsnedsättning, finns tillgänglig som app och som hemsida.

Gallring = sortera bort material i beståndet.

Novell = kort berättelse

Grafisk roman = skönlitteratur med bilder, utan ord.